

Hva gjør jeg

VED MISTANKE OM VOLD OG SEKSUELLE OVERGREP MOT BARN?

*- for deg som jobber med barn
og unge i Færder kommune*

**FÆRDER
KOMMUNE**

Hva gjør jeg ved mistanke om vold og seksuelle overgrep mot barn?

Innholdsfortegnelse

1Se

2Undre

3Avklar

4Handle

5Handle akutt

1 Se

Barn og unge som blir utsatt for vold og overgrep kan vise ulike tegn og symptomer. Det er mer vanlig at en bekymring for et barn styrkes over tid enn at den plutselig oppstår. Det er også gjerne flere faktorer som gir grunn til bekymring.

- Blåmerker, gjerne flere steder på kroppen
- Brann- og kuttskader
- Søvn- og spiseproblemer
- Vondt i magen
- Uro og irritabilitet
- Tristhet og tilbaketrekking
- Utagerende eller "pleasende" adferd
- Reaksjoner ved berøring
- Sårhet, smerter i underliv
- Gjentatte urinveisinfeksjoner, utflod og blod
- Seksualisert adferd
- Selvskading
- Hyppige legebesøk og innleggelse på sykehus (med diffuse symptomer)
- Dårlig tannhelse
- Familien motsetter seg innsyn i familien
- Bruk av rusmidler

2 Undre

Analyser uroen din og drøft med en kollega eller leder. Søk gjerne råd. Prøv å spørre om hva som har skjedd, mens du samtidig ivaretar barnet. Bruk barnets egne ord, vær nysgjerrig og utforskende i spørsmålene. Gå ikke inn i detaljer. Det holder at du har en mistanke.

Start gjerne med:

- - Jeg har lagt merke til at...

Beskriv deretter hva du ser:

- - du ofte har vondt i magen
- - du virker trøtt/trist
- - du har blåmerker på armen.

Tips!

- Gjenta det barnet sier.
- Still åpne spørsmål (ikke ledende).
- Bruk støtteord som - hmm..., ja, fortell mer.
- Spør gjerne flere ganger og si: - jeg er her, og kom innom hvis du vil snakke med meg.
- Avtal et nytt møte med barnet.

Volden kan ha mange ansikter - den kan være fysisk, psykisk, seksuell, eller handler om omsorgssvikt. Den kan også handle om frykt for ny vold eller for at ting blir ødelagt. **Følg intuisjonen din!**

Vold og overgrep kan skje i alle familier, uavhengig av sosial bakgrunn. **Prøv å se bak fasaden!**

Husk: Å være vitne til vold har like alvorlig effekt på barnet som selv bli utsatt for vold.

3 Avklar

Et barn kan fortelle om hendelser hjemme litt plutselig, for eksempel i en samlingsstund, i et friminutt o.l. Inviter da barnet til samtale:

- Du sa at det...tidligere i dag, hva mente du da?
- Jeg har ikke vært der, fortell så godt du kan...
- Hva skjer videre da?
- Du har fortalt meg om...

Utvis varsomhet og ikke spør for detaljert, det er politiet eller barnehusene som foretar avhør av barnet og ønsker være den første som spør barnet om detaljene. Få barnet til å fortelle åpent! Når barnet er ferdig med sin fortelling, bekreft det barnet har sagt, og tydeliggjør at det hen har sagt er viktig.

Ikke lov at du ikke skal si det til noen! Forklar at du må snakke med noen andre voksne om det barnet har fortalt.

Hva gjør du?

- Skriv ned det som barnet har fortalt, så ordrett som mulig. Dokumentasjon er viktig, skriv "*mor sier..*", "*barnet forteller..*".
- Du kan drøfte saken anonymt med barnevern, krisesenter, politi eller konsultasjonsteamet i kommunen.
- Drøft gjerne den konkrete saken med leder og/eller kollega, der dere sammen legger en plan om hvem som gjør hva på hvilket tidspunkt (akutte tiltak, bekymringsmelding, henvise til hjelpeapparat).
- **NB! Ved mistanke om vold og overgrep mot barn fra foresatte skal IKKE foresatte kontaktes.**

4 Handle

Hva gjør du når du har grunn til å tro at et barn er vitne til vold eller utsettes for vold/seksuelle overgrep?

Anonyme drøftinger

Er du usikker? Ring [barnevernet](#) eller [konsultasjonsteamet](#) for å drøfte saken anonymt.

MELDEPLIKT

Du har en selvstendig plikt til å melde fra til barnevernet ved mistanke om vold, seksuelle overgrep eller annen alvorlig omsorgssvikt.

Bekymringsmelding sendes barnevernet

Den skal inneholde: personalia, årsaken til bekymring, beskrivelse av HVA du har sett, hørt, observert og NÅR. Oppgi kontaktperson og hva som allerede er gjort. Meld inn via: bekymringsmelding.fiks.ks.no/offentlig.

Meldingen sendes i samarbeid med leder. Hvis leder motsetter seg å signere, har du et selvstendig ansvar for å sende meldingen med din underskrift. Barnevernet gir melderens tilbakemelding når melding er mottatt og undersøkelsen er avsluttet. Som privatperson kan du melde anonymt, og da får du kun vite om meldingen er mottatt.

Husk! Du skal kun melde fra om din bekymring. Det er barnevernet som undersøker saken og avgjør videre tiltak.

Hvis saken er henlagt, men volden fortsetter?

Hvis du fortsetter å være bekymret:

- Meld forholdet på nytt til barnevernet, som i mellomtiden kan ha mottatt flere bekymringsmeldinger.
- Gi barn/ungdom og foreldre informasjon om vold i nære relasjoner og hjelpetilbudene.
- Send med brosjyrer hjem eller del ut på foreldremøter.

5 Handle akutt

Når du har fått kjennskap til at et barn utsettes for pågående vold eller overgrep, utløses avvergesplikten din:

- Ved fysiske skader.
- Ved symptomer etter psykisk vold.
- Ved alvorlige trusler.
- Ved mistanke om seksuelle overgrep.
- Når barnet blir hentet av ruset foreldre.
- Ved mistanke om nært forestående/gjennomført kjønnslemlestelse eller tvangsekteskap.

NB! Ved mistanke om vold og overgrep mot barn, skal IKKE foreldre kontaktes.

AVVERGEPLIKT

Alle har en personlig plikt til å anmelde eller på annen måte avverge og hindre straffbare forhold. Avvergeplikten (§ 196) inntreffer ved straffbare forhold og er et personlig ansvar, uten hensyn til taushetsplikten.

1. Varsle politiet umiddelbart.

2. Varsle barnevernet (dagtid) og barnevernvakta (etter kl. 15).

Ved synlige skader, ta gjerne bilder. Vurder om barnet skal til lege for å sikre bevis. Din plikt er selve varslingen.

VIKTIGE TELEFONNUMRE - AKUTT:

- Politi: 02800
- Barnevern: 95 19 35 10
- Barnevernvakta: 33 31 02 03 (kveld, natt, helg)
- Krisesenter: 33 35 91 91 (døgnåpen tel.)
- Overgrepsmottak: kontaktes via legevakt: 116 117 eller politi: 02800

SAMTALE, RÅD, VEILEDNING (dagtid)

- Konsultasjonsteamet i Færder: 90 80 57 23
- Barneverntjenesten i Færder: 95 19 35 10
- Familievernkontoret: 46 61 81 80
- Forebyggende helsetjenester/helsestasjonen: 40 80 12 30